

4. Udruženje će **poticati** i **organizirati**, užu poslovnu saradnju između pojedinih ili svih mljekara u cilju poduzimanja konkretnih **poslovnih akcija** kao što su: **unapređenje kvalitete proizvoda**, poboljšanje plasmana, osiguranje rentabilnijeg poslovanja, čuvanje i skladištenje proizvoda, usklađivanje asortimana proizvodnje, propaganda potrošnje mlijeka i mlječnih proizvoda, specijalizacija proizvodnje, izobrazba kadrova, istraživački radovi, testiranje opreme i dr.

5. sa svrhom pregleda i unapređenja kvalitete mlječnih proizvoda Udruženje će organizirati redovita ocjenjivanja uz obaveznu kemijsku i bakteriološku kontrolu uzoraka;

6. sa Stočarskim selekcijskim centrom Udruženje će uspostaviti tješnju saradnju u cilju poduzimanja koordiniranih akcija selekcijske službe i mljekara na unapređenju proizvodnje mlijeka (umatičenje, kontrola, selekcija, briga o stočnom podmlatku, osjemenjivanje, povećanje prosječne muznosti, i dr.);

7. stručni radnici iz mljekara dužni su pružiti pomoć proizvođačima kod unapređenja kvalitete mlijeka (predavanja, instruktaza, brošure u vezi s mužnjom, primarnom obradom i čuvanjem mlijeka i dr.);

8. Udruženje treba i nadalje nastaviti saradnju sa Sekretarijatom za privredu SRH, Privrednom komorom SRH i Poslovnim udruženjem za mljekarstvo u Beogradu, u cilju osiguranja potrebnih sredstava za premiranje kooperacije u proizvodnji mlijeka i pravovremenog donošenja drugih regulativa za unapređenje proizvodnje, otkupa, prerade i plasmana mlijeka i mlječnih proizvoda;

9. u cilju što uspješnije primjene propisa o plaćanju mlijeka po kvaliteti Udruženje će i nadalje pratiti poduzete mjere i postignute rezultate na tom području i s njima upoznavati sva zainteresirana poduzeća;

10. izdavačku djelatnost Udruženja trebaju redakcioni odbori i Upravni odbor podržavati i proširivati, kako uključivanjem novih saradnika-autora, tako i proširivanjem tiraže listova uz jačanje materijalne baze, podizanje nivoa stručnosti štampanih materijala i obradu aktualnih tema;

11. organiziranje ekskurzija treba da ostane i nadalje kao jedan od vidova za upoznavanje članova Udruženja o dostignućima tehnologije, tehnike i ekonomike u zemlji i inozemstvu.

* Objavljujemo tek sada zbog pomanjkanja prostora u prošlom broju.

Iz domaće i strane štampe

Povišeni kontingent maslaca u Velikoj Britaniji (No. 13/67.) — Britanska vlada je od 1. aprila, kad počima mljekarska godina 1967/68., povišila kontingent uvoza maslaca za 35 052 t, tj. na 477 520 t. S time se može povećati potrošnja maslaca u zemlji iako će se već ograničena proizvodnja maslaca i nadalje smanjiti. Više od pola kontigentirane uvozne količine maslaca zbog sklopljenih ugovora u okviru Commonwealtha rezervirano je za Novi Zeland 178 816 t (1966/67 170 688 t) i Australiju 73 355 t (67 767 t). Danska će uvesti u Veliku Britaniju kao i 1966/67. 99 995 t. Na spomenute države otpada 352 166 t, otprilike 3/4 od ukupnog uvoza

maslaca. I kvota uvoza za države EZT (Holandija, Francuska i Belgija) povišena je za 7 077 t na 26 777 t. Na ostale zapadnoevropske zemlje otpada 62 265 t naprama 54 742 t u god. 1966/67. Uvozna kvota za istočnoevropske zemlje koje izvoze maslac povišila se za 20% na ukupno 27 595 t.

Automat za proizvodnju cheddar sira u Australiji (No. 13/67.) Canberra-CSIRO (Commonwealth Scientific Industrial and Research Organisation) — je u svojoj istraživačkoj mljekarskoj stanici Highett u suradnji s inženjerima tte Bell Bryant Ltd. u Sydneyu izradila stroj za auto-

matsku proizvodnju cheddar sira. Stroju koji dolazi u prodaju pod nazivom »Bell-Siro cheese-maker 2« umetnut je drugi stadij postupka proizvodnje sira tzv. »cheddaring« i radi bez ručnog rada.

Samo 1 osoba posluhuje stroj tako, da su se troškovi plaća snizili za 60%. Kapacitet stroja iznosi 6 000 libra/sat. Duljina stroja iznosi 55 stopa, šir. 9,5, a visina 14 stopa. Izrađen je od nezardiva čelika i moguća je tačna kontrola kvalitete, tako da odgovara međunarodnom higijenskom standardu. Nova Zelandija je već naručila takav stroj. Cijena mu je 160 £ što je 0,72 milijuna nj. m.

Mlijeko za školsku djecu spada u djelokrug zdravstvene politike (No 13/67.) — Ove godine navršava se 40 godina otkako je u Engleskoj po prvi puta »National Milk Publicity Council« počeo dijeliti školskoj djeci uz jeftiniju cijenu mlijeko, kako bi se osigurala punovrijedna prehrana bjelančevinama, mlječnom masti i vitaminima, a ujedno privikavalo djecu na potrošnju mlijeka. Tipično za Englesku u početku su »klubovi« primali mlijeko i dijelili svojim članovima.

Nakon rata preuzela je tu akciju u Engleskoj sama država »Milk Marketing Board« Od god. 1948. dijelio je besplatno 0,2 l mlijeka na dan svakom školskom djetetu i u doba najtežih državnih finansijskih kriza davale su se subvencije za mlijeko školskoj djeci.

Dnevni boravak u školi za većinu djece je predug, pa je potrebno u pravo vrijeme dati djeci obrok mlijeka, kako bi time dobila potrebnu energiju za vrijeme obuke.

Na Međunarodnom kongresu za mlijeko za školsku djecu, održanom u Bruxellesu god. 1966. saopćeni su rezultati upitnica što je razaslala Finska u 18 država raznih kontinenata u pogledu davanja mlijeka školskoj djeci. U svim zemljama, koje su bile obuhvaćene tom anketom daje se mlijeko školskoj djeci prigodice, a u 15 redovito. Obrok se ponajviše sastoji od 0,25—0,3 l mlijeka na dan. Holandija daje školskoj djeci najviše — 0,5 l mlijeka na dan. 10 od 18 anketiranih dijele mlijeko za djecu besplatno.

I Island, Kenija (ist. Afrika) i Španija daju mlijeko školskoj djeci. (U Keniji mlijeko se priprema od mlječnog praška). U SSSR-u se daje mlijeko besplatno slabunjavoj školskoj djeci. Poljska je u toku te akcije.

Uz iznimku Francuske sve visokocivilizirane zemlje srednje i sj. Evrope brinu se za to da se školskoj djeci daje za vrijeme boravka u školi obrok mlijeka sma-

trajući to jednom od odgovornih mjera zdravstvene politike.

(Die Molkerei-Zeitung)

Mala gospodarstva u Holandiji napuštaju držanje krava — (No 48) — Zadnjih godina je u Holandiji držanje krava sve više prelazilo s malih na srednja i veća poljoprivredna gospodarstva. God. 1953. 44% svih poljoprivrednih gospodarstava imalo je prosječno samo po 4 ili manje krava, 76% samo 9 ili manje. God 1966. bilo je još 25% gospodarstava, koja su držala prosječno najviše po 4 krave. Istovremeno povećao se broj gospodarstava sa 10—19 krava od 17 na 35%, a gospodarstva s 20 i više krava od 7 na 17%.

Broj poljoprivrednih gospodarstava se u istom razdoblju znatno smanjio. Budući da se brojčano stanje krava povećalo, to se prosjek po gospodarstvu od 7,4 krave u god 1953. povećao na 11,9. Najveći broj krava, tj. 25% bio je god. 1966. u gospodarstvima s 10—15 ha obradive površine, 21% s 5—10 ha, 18% s 15—20 ha, a 19% u gospodarstvima od 20—30 ha.

Potreba uvoza mlječnih proizvoda u Japanu raste — (No 51) — Japan je postao najznačajnija uvozna zemlja za mlječne proizvode. Prošle godine dostigao je uvoz sireva 19 000 tona prema god. 1964. kada je iznosio jedva 8200 tona. U jednoj godini povećao se uvoz maslaca za 10 puta, a uvoz mlječnog praška iz obranog mlijeka za 3 puta. Najvažniji dobavljač maslaca bili su Nova Zelandija i Australija, a za sireve Norveška, Nova Zelandija i Holandija.

Iako je cijena proizvodima u Japanu uz pomoć državnih mjera iznad svjetskog nivoa, proizvodnja ne može da podmiri potrošnju. Doduše proizvodnja mlijeka povećala se od 1,9 mil. tona god. 1960. na 3,4 mil. tona u prošloj godini. Ove godine će Japan ponovno uvesti više proizvoda. Prema prvim procjenama uvožit će oko 25000 t sireva i 15000 t maslaca.

Sve manje mljekara u Švedskoj — (No 51) — Nakon rata je koncentracija mljekara u Švedskoj u silno brzom porastu. Krajem god. 1966. bilo je u Švedskoj još 260 mljekara u pogonu: 426 u god. 1960, a 892 u god. 1942. Godišnja prerađa mlijeka u god. 1966. povećala se na 12,5 mil. kg, dok je god. 1942. iznosila 2,8 mil. kg. Istovremeno se broj poljoprivrednih gospodarstava, koja drže krave, znatno smanjio, tako da se prosječna isporuka mlijeka po proizvođaču znatno povećala. U kalendarskoj god. 1966. isporuka mlijeka po gospodarstvu iznosila je 69 kg u usporedbi s god. 1960. kada je iznosila 41 kg, a u god. 1942. 29 kg.

Izvozni koncern za mlječne proizvode u Francuskoj — (No 51) — U Francuskoj je mljekarstvo obuhvaćeno jednim velikim izvoznim koncernom. Približni brojevi prometa dostignuti će visinu od 2,3—2,4 milijarda f. fr. Koncern polazi od toga, da će Francuska god. 1970. približno izvoziti 15% mljekarske proizvodnje, a to bi moglo dovesti do znatnih poteškoća s obzirom na samoopskrbu partnera EPZ.

XI Međunarodno ocjenjivanje maslaca god. 1967. u Helsinkiu — (No 50) — 1965. održano je međunarodno ocjenjivanje maslaca u Malmöu, Švedska, a od 31. V—2.VI o. g. u Helsinkiu XI međunarodni sastanak eksperata za maslac. Učestvovalo je 12 zemalja: Austrija, Belgija, Švicarska, Zapadna Njemačka, Danska, Francuska, Vel. Britanija, Luxembourg, Norveška, Poljska, Švedska i Finska sa po 1 delegacijom od 3—5 stručnjaka za maslac.

Svaka navedena zemlja dostavila je na ocjenjivanje po 2—3 uzorka maslaca po 5 kg, a od toga 1—2 uzorka s pogreškama. Sastanak je organizirao i pripremio dr L. Tuomainen, direktor Drž. kontrolne stanice za maslac u Helsinkiu. S pomoću svojih suradnika i centralne organizacije finskih mljekara VALIO trebalo je za to uložiti mnogo truda.

Tehnički rukovodilac ocjenjivanja maslaca bio je zadnji puta švicarski inspektor za maslac dr D. Stüssi, Bern, kojem je god. 1957. bio povjeren zadatak da izradi jednoobrazne upute za ocjenjivanje maslaca, klasifikaciju, kao i međunarodnu tabelu za pogreške maslaca. Njemu su izrazili zahvalnost predstavnici svijeta zemalja učesnica, a od VALIO-a mu je uručen emblem finskih mljekarskih organizacija. Umjesto njega određeno je da međunarodnim ocjenjivanjem maslaca rukovodi kolegij od 3 člana: dr K. L. Devriendt, Bruxelles (Belgija), dr Kley Nürnberg (Njemačka) i direktor E. Sylvan, Malmö (Švedska).

Ocjenjivalo se na osnovu postojećih uputstava i klasifikacije. Ocjenjivao se izgled, konzistencija, miris i okus maslaca (5—1 bod) i po uputstvima od god. 1957. koja su tokom godina dotjerana. Klasificiralo se u tri klase (I, II, III).

(Schw. Milchzeitung, 67)

17. DLG ispitivanje kvalitete tučenog vrhnja — (No 20) — 12. maja o. g. održano je u Mljekarsko-naučnom i istraživačkom zavodu Poljoprivredne komore Rheinland u Krenfeldu natjecanje kvalitete tučenog vrhnja.

Ocjenjivanjem je sada rukovodio direktor dr Koenen, a bilo je 10 viših ocjenji-

vača i 76 ocjenjivača iz cijele Zapadne Njemačke.

Od prijavljenih 687 pogona uzorke je dostavilo 678. Uzorci potječu:

Berlin	1
Schleswing-Holstein	106
Hamburg	11
Niedersachsen-Hannover	100
Weser-Ems u. Bremen	55
Westfalen	87
Nordrhein	48
Hessen	50
Bayern — München	99
Bayern — Allgäu	18
Baden-Württemberg	50
Rheinland — Pfalz	46
Saarland	7

U laboratorijima zavoda u Krenfeldu prema propisima DLG izvršena su kemijska i bakteriološka ispitivanja, a prije organoleptičkog ispitivanja određivalo se povećanje volumena, izrade i otpuštanje.

Ukupni prethodni rezultat s procjenom fizikalnog istraživanja i organoleptičkog ocjenjivanja iznosio je za 566 uzoraka 18 do 20 bodova, što iznosi 83,5%. 51 uzorak (7,5%) dobio je manje od 18 bodova. 61 uzorak nije organoleptički ocjenjivan, jer nisu ispunjavali uvjete u pogledu postotka masti, sadržine suhe tvari u bezmasnoj mlječnoj plazmi, u 0,1 ml. coli nalaz bio je pozitivan, volumen je bio povećan za manje od 80% i dr.

Potrošnja mlijeka u SSSR — (No 20) — Stanoviti broj mljekarskih privrednika iz Zapadne Njemačke na svom informativnom putovanju po SSSR-u ustanovio je da se povećanju potrošnje mlijeka i mliječnih proizvoda obraća mnogo pažnje.

Svakako za putnika po Rusiji je neobično i ugodno što se u hotelima svaki dan doručak sastoji od čaše mlijeka (nazmjenično slatko i kiselo) ili proizvoda sličnog kefiru. Na malom tanjuriću servira se 3—4 komadića odrezanog sira izvrsne kvalitete i vrlo dobar maslac. Time se navodi gosta na potrošnju mlijeka i mliječnih proizvoda. Osim toga se servira 2 jaja, losos, kaviar i tvrde kobasice. Kada gost isprazni tanjurić, servira se čaj i kava. U većim gradovima taj doručak stoji 1,5 rublja, a u manjim mjestima 1,1 rubalj.

Da se mlijeko i mlječni proizvodi u SSSR-u mnogo troše spomenuti privrednici su se uvjerali posjetom posebne trgovine u Moskvi, u kojoj se prodaje samo mlijeko, maslac, sirevi i jaja. U tom dućanu ima uvijek mnogo kupaca. Radnja ima 20 namještenika, a mjesečni joj je

promet oko 175 000 rubalja. Radi od 9—19 sati s prekidom od 1 sat za podnevni odmor. Jedna litra mlijeka s 3,2% masti stoji 20. ko.

Proizvodnja konzumnog mlijeka, kise-log vrhnja i vrhnja uključivši i svježih kravljih sir, preračunato na mlijeko, iznosila je god. 1965. 11 513 000 t. Ukupna proizvodnja mlijeka u SSSR-u u god. 1966. iznosila je 76,1 mil. t: 72,6 mil. t u god 1965.

I potrošnja sladoleda je velika. Promet sladoledom gotovo je jednak ljeti i zimi.

Mlijeko i mlječni proizvodi se posvuda nude, pa tako i na sportskim igralištima.

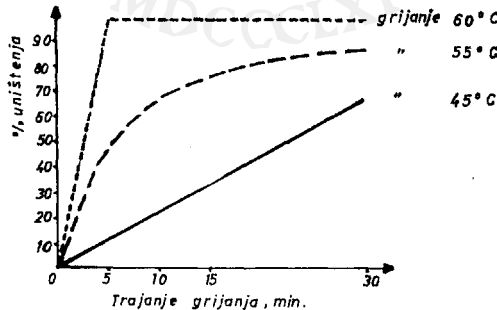
Iako nema konkurencije u pogledu ponude, obraća se velika pažnja kvaliteti i mljekarski pogoni su strogo pod nadzorom.

Opskrba bjelančevina svjetski problem (No 10/67) — Prema FAO-u najmanja dnevna potreba bjelančevine po stanovniku u svijetu iznosi 60 g. Ova količina trebala bi se sastojati iz 7 g životinjskih bjelančevina, 17 g iz bjelančevina leguminosa i 36 g i ostalih biljnih i bjelančevina žitarica. Da se namiri potreba bjelančevina u svijetu moralo bi god. 1960. stajati na raspolaganju 75 mil. t, 1980. 108 mil. t, a god. 2000 čak 160 mil. t bjelančevina. Glavni proizvođač bjelančevina su SAD, gdje je ukupna proizvodnja za direktnu potrošnju stanovnika iznosila 8,5 mil. t ili po stanovniku 46 kg. Kod potrošnje od 126 g čiste bjelančevine po stanovniku na dan to je dvostruko nego što je norma FAO.

(Schw. Milchzeitung)

Ispravak

U članku prof dra A.Petričić »OSNOVNI PRINCIPI PROIZVODNJE TRAJNOG JOGURTA« u broju 6/67., grafikon br. 4 na str. 135 treba izgledati ovako:

ČLANOVIMA I PRETPLATNICIMA LISTA!

Umoljavamo naše članove i pretplatnike lista »MLJEKARSTVO« da uplate dužnu članarinu, odnosno pretplatu za god. 1967. ukoliko to nijesu dosad učinili!

Broj tekućeg računa: 301-8-2229.

Uredništvo